

Redaccio
1 Administració :
5, Fbg Poissonnière
Tel. PRO 15-01, poste 14
Paris (IX)
Xecs postal
Paris, C. 646950
Santiago Vila
6, Bd Poissonnière
Bureau 316
Paris (IX)

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

2a EPOCA — Núm. 98. — 8 d'Octubre del 1948

Fundador : LLUIS COMPANYS

Preu : 10 francs.

« Si em condemneu a morir ho faré seré i molt tranquil pels meus ideals... » (LLUIS COMPANYS al Consell de Guerra)

Un document revoltant

ACUSEM!

Posem davant dels ulls dels nostres lectors un document ignorat fins avui per tots els catalans. La sentència condemnant a mort L. Companys no fou coneguda per ningú, com tampoc ho fou la notícia del seu segrestament i la del seu afusellament. El secret ha estat sempre el procediment dels conjurats en els assassinats que deixen un senyal en la història. La clau de la seva acusació i preferència els silencis còmplices.

Llegint la monstruosa sentència hom constata les més greus transgressions a les normes jurídiques. « Si querian fuesen examinados los testigos y que se practicara alguna prueba lo cual se remitió ». Lluís Companys, doncs, fou condemnat sense proves en el judici. « ... esperando la vista durante diez minutos a fin de que el Defensor y el Fiscal organizaran sus notas », vol dir que fou condemnat sense defensa. Els jutges consideren delictiva la creació d'un partit democràtic (fundat legalment l'any 1930); prenen en consideració el fet d'octubre del 1934 que ja foren jutjats pel Tribunal de Garanties i extingida la pena; es fa responsable l'acusat d'actes que es reconeix que no executà ni ordenà; l'acusen de rebel·lió quan s'oposà a les forces que s'alçaren contra l'autoritat. És evident que de la lectura dels càrrecs no se'n despreuen motius per a la seva extradició puix que no se l'acusà ni de robaris ni d'assassinats. Per això el feren registrar amb la col·laboració d'homes de Vichy, de la Gestapo i de l'ambaixada espanyola.

Qualsevol home ignorant de les pràctiques judicials pot acarar-se als arguments jesuïtes i falsos del Tribunal perquè no tenen cap mica de base. Ningú, però, no s'entretindrà en una tal feina perquè el que feren amb Lluís Companys ultrapassà les infamies del terror imperant en 1824 i abanderat per la baixa reacció clerical fernandina. Acusem aquests "jutges" que s'apoderaren d'un home segrestat a l'estranger, que torceren les lleis fins a fer-les un caprici i que condemnaren Companys, atribuint-li el contrari del que feu. Els homes que condemnaren Companys s'han fet culpables d'un assassinat que mai no serà oblidat pels catalans que encara creuen que en el món l'home no pot ésser una joguina dels baixos instints de secta. Fem públics els noms d'aquells culpables perquè quedin marcats en roig encès per totes les parets de Catalunya. Si, Lluís Companys, la història ens jutjarà a tots; i mentre tant comencem per recordar a tots els catalans i a tots els homes els noms dels qui vindrà un dia que hauran de donar compte del perquè s'embutaren les mans de sang.

LA SENTENCIA CONTRA EL PRESIDENT

EN BARCELONA el catorce de octubre de mil novecientos cuarenta, se extiende la presente en cumplimiento de lo preceptuado en el artículo 651 en relación con el 585 del Código Castrense, para hacer constar:

Que en dicha fecha y siendo las diez horas se reunió en el Castillo de Montjuich de esta plaza, el Consejo de Guerra de Oficiales Generales para ver y fallar la Causa instruida por el procedimiento sumarísimo contra el procesado LUIS COMPANYS JOVER, por el presunto delito de rebelión militar; dicho Tribunal se hallaba constituido por el Excmo. Sr. General de División Manuel González González, como Presidente; Excmo. Sr. General de División Manuel Gonzalo Calvo Conejo; Excmo. Sr. General de Brigada José Irigoyen Torres; Excmo. Sr. General de Brigada Federico García Ribero; Excmo. Sr. General de Brigada Rafael Latorre Rodas; como Vocales, dando Audiencia pública el Sr. Presidente con asistencia del Fiscal representado por el Ilustrísimo Sr. Auditor de Brigada D. Enrique de Querol y Durán y D. Ramón de Colubi, Capitán de Artillería, como Defensor; y actuando de Vocal ponente el Ilmo. Sr. Auditor de Brigada D. A. Coronel Velazquez, hallándose presente el procesado.

Dada cuenta de la Causa por el Instructor en Audiencia pública por haberlo dispuesto así el Presidente, el cual invitó al Fiscal, al Defensor y a los Vocales si querían fueran examinados los testigos y que se practicara alguna prueba lo cual se remitió, si bien el Ilmo. Sr. Fiscal interesó del Sr. Presidente se uniera a la Causa un testimonio de la Causa número 90 del año 1936, instruida en el Juzgado de Ejecución de la Capitanía General de Baleares, lo cual quedó aceptado, es-

caban los Partidos del llamado Gobierno del Frente Popular y surgió así el Nuevo Estado, la oposición armada contra el mismo origina la rebelión definida en el artículo 237 del Código de Justicia Militar.

CONSIDERANDO que el expresado delito es responsable en concepto de autor el procesado por los hechos que la Sentencia declara, ponen de manifiesto que lo realizó con notoria penetración ideológica con los propósitos perseguidos en la rebelión para consecución de los fines de ella y por lo que incurrió en la responsabilidad que define el art. 237 en relación con el número 2, del expresado Código de Justicia Militar.

CONSIDERANDO que incurre en este caso, además de la destacada personalidad del condenado por el cargo que desempeñó, la circunstancia agravante de trascendencia del delito y daño causado en relación al servicio de los intereses del Estado y a los particulares a que se refiere el art. 137 del Código de Justicia Castrense.

CONSIDERANDO que toda persona criminalmente responsable en delito o falta lo es también civilmente.

VISTO los art. citados y los demás de general aplicación así como el número 2 del número 1º del anexo al art. de 25 de enero de 1940, (B. O. número 25) y Ley de Responsabilidades de 9 de febrero de 1939.

FALLAMOS: Que debemos condenar y condenamos al ex-Presidente del Gobierno disuelto de la Generalidad, LUIS COMPANYS JOVER, como responsable en concepto de autor por adhesión en el expresado delito de rebelión militar, a la pena de muerte con accesorias legales en caso de indulto y expresa reserva en acción civil o responsabilidad en igual clase en cuantía determinada, de lo que, por nuestra sentencia juzgando pronunciamos, mandamos y firmamos.

Firmado: Manuel González González; Gonzalo Calvo Conejo; Federico García Ribero; Fernando Giménez Saez; Rafael Latorre Rodas; José Irigoyen Torres.

perando la vista durante diez minutos a fin de que el Defensor y el Fiscal organizaran sus notas, se constituyó de nuevo el Consejo dando principio al informe fiscal quien consideró los hechos que consideraba probados y relatados en su escrito provisional como delito de adhesión a la rebelión militar previsto y penado en el art. 238 número 2, en relación con el art. 237, ambos del Código de Justicia Militar, concurriendo el hecho y las circunstancias agravantes a que se refiere el art. 173 del Código de Justicia Militar.

El Defensor estudió los hechos que se atribuyen al procesado estimativos en un delito de adhesión a la rebelión militar prevista y penado en los art. 238 número 2 en relación con el art. 237. No está conforme con los agravantes que aprecia el Ministerio Fiscal, sino que se halla comprendido en el atenuante 4º del art. 9º del Código Penal común, por todo lo cual solicitó se impusiera al procesado la pena de 20 años y un día de reclusión, siendo de abono la prisión preventiva sufrida.

Preguntado el encartado por el Sr. Presidente que si tenía algo que decir dijo:

QUE NO TENIA QUE ALUDIR A LOS MISERABLES INFORMES DE LA POLICIA, YA QUE EL AUTO DE PROCESAMIENTO DEL SR. FISCAL NO LO HA RECOGIDO, SOLAMENTE LE QUEDA POR DECIR QUE LA HISTORIA NOS JUZGARA A TODOS, EN NUESTRAS INTENCIONES, Y SI LA SENTENCIA LE CONDENA A MORIR, LO HARA SERENO Y MUY TRANQUIL POR SUS IDEALES Y SIN SOMBRRA ALGUNO DE RENCOR.

CONSIDERANDO que el expresado delito es responsable en concepto de autor el procesado por los hechos que la Sentencia declara, ponen de manifiesto que lo realizó con notoria penetración ideológica con los propósitos perseguidos en la rebelión para consecución de los fines de ella y por lo que incurrió en la responsabilidad que define el art. 237 en relación con el número 2, del expresado Código de Justicia Militar.

CONSIDERANDO que incurre en este caso, además de la destacada personalidad del condenado por el cargo que desempeñó, la circunstancia agravante de trascendencia del delito y daño causado en relación al servicio de los intereses del Estado y a los particulares a que se refiere el art. 137 del Código de Justicia Castrense.

CONSIDERANDO que toda persona criminalmente responsable en delito o falta lo es también civilmente.

VISTO los art. citados y los demás de general aplicación así como el número 2 del número 1º del anexo al art. de 25 de enero de 1940, (B. O. número 25) y Ley de Responsabilidades de 9 de febrero de 1939.

FALLAMOS: Que debemos condenar y condenamos al ex-Presidente del Gobierno disuelto de la Generalidad, LUIS COMPANYS JOVER, como responsable en concepto de autor por adhesión en el expresado delito de rebelión militar, a la pena de muerte con accesorias legales en caso de indulto y expresa reserva en acción civil o responsabilidad en igual clase en cuantía determinada, de lo que, por nuestra sentencia juzgando pronunciamos, mandamos y firmamos.

Firmado: Manuel González González; Gonzalo Calvo Conejo; Federico García Ribero; Fernando Giménez Saez; Rafael Latorre Rodas; José Irigoyen Torres.

« I havia de passar per tot per que no hi havia Estat, sinó pels de l'Estat, centres de l'Estat. L'haver fet en tals condicions una guerra internacional de dos anys i mig, l'haver restablert l'ordre pertorbadíssim, l'haver pagat amb normalitat perfecta el deute interior i exterior, l'haver acomplert fins a l'últim centim tots els

compromisos financers, l'haver mantingut amb plena dignitat totes les relacions diplomàtiques, és una obra meravellosa, d'esbalair internacional de dos anys i mig, l'haver restablert l'ordre pertorbadíssim, l'haver pagat amb normalitat perfecta el deute interior i exterior, l'haver acomplert fins a l'últim centim tots els

(una glòria de la ciència espanyola, moderat i seré, d'un ferm sentiment catalanista em deia :) Quan després de juliol de 1936 fou desbordada per la revolució i Catalunya prengué un aspecte fantàstic i tots tinguérem d'acudir a la Generalitat per a protegir amics i a institucions, pogui donarme compte que (Companys i els Consellers de l'Esquerra) feren el possible encara que a vegades no ho aconseguissin.

Els darrers mesos de l'estada de Companys a Catalunya li foren amarguissims, entre altres coses per que no estigué mai assabentat de la marxa de la guerra ni sapigué fins en el darrer moment la necessitat d'evacuar el país ».

A. OSSORIO Y GALLARDO

Sis d'Octubre 1934

Si els fets del 6 d'Octubre del 1934 han merescut per part dels crítics i comentadors polítics interpretacions diverses, això no obstant, i vistos en la perspectiva del temps, quedaran incorporats a la història d'aquest segle quart de segle com un nou esforç en favor d'unes llibertats catalanes més definides dins del conjunt hispànic. No oblidem que el President Lluís Companys proclamava l'Estat Català dintre la República Federal Espanyola, i que d'aquest fet resultà la superació de l'Estatut, precisament amenaçat aleshores per les forces combinades del reaccionarisme espanyol.

En recordar aquella data signifiquem el tribut d'admiraçió a les víctimes que caigueren portant al cor l'esperança d'unes majors llibertats republicanes i catalanes.

E. R. de C. i La Unio Liberal Mundial

« The Liberal International » — associació que compta amb l'adhesió de prestigioses personalitats del món liberal, projecta la convocatòria de tres interessants Conferències: una a base de parlamentaris liberals dels països integrants del Pla Marshall, una altra d'elements Liberals de l'Europa Oriental i una darrera d'Editors Liberals.

Invitat el nostre Secretari General, Josep Tarradellas, a formular les suggestions que cregués oportunes en nom d'Esquerra Republicana de Catalunya adreça, en data 12 de setembre passat, una comunicació en la

qual es feren constar les següents observacions:

1. Conferència dels països del Pla Marshall: « Encara que les condicions del règim actual no permeten la inclusió d'Espanya en el Pla Marshall, i, per consegüent, la seva presència a la projectada Conferència, creiem necessari l'assistència d'observadors espanyols — de diputats de les Corts republicanes i del Parlament Català. Aquests observadors podrien aportar llurs coneixements sobre les característiques econòmiques, socials i polítiques de llurs països, de manera que un cop restablerta la normalitat política, els representants del nou règim i els organismes internacionals poguessin posar ràpidament a la pràctica una col·laboració preparada per antelació ».

2. Conferència de liberals de l'Europa Oriental: S'expressà l'anomalia que representava l'exclusió dels elements liberals d'una part del Continent, la qual limitació es prestatia, per part dels contrarictors del moviment liberal, a unes fàcils crítiques. Es proposava, doncs, l'extensió de les invitacions a tots els liberals europeus. En la seva darrera reunió, el Co-

mité Executiu de « The Liberal International » s'ocupà de les esmentades suggestions, les quals foren acceptades íntegrament. Ens complaem donant a seguida el text de la comunicació que hi fa referència:

« Sr. Josep Tarradellas, Secretari General d'E. R. de C. Paris.

Molt senyor meu: Us agraeixo la vostra carta del 12 de setembre així com les suggestions que heu tingut a bé de fer-nos.

Precisament, el Comitè Executiu de la « Unio Liberal Mundial » en la seva reunió de la setmana passada prengué nota d'aqueixes suggerències. Ha resolt, en conseqüència, invitar a la Conferència de parlamentaris liberals observadors espanyols, així com observadors americans. Aquesta Conferència tindrà lloc, possiblement, per Pasqua.

En el referent a la projectada Conferència de Liberals Orientals, ens hem posat d'acord per ampliar-la a tots els liberals exiliats. Confiem poder-la celebrar el Nadal pròxim, a Londres.

Us prego que accepteu l'expressió dels meus més distingits sentiments.

Peter Calvocerri, Secretari General ».

Les Naciones Unides a París

per J. QUERO MOLARES

El nostre col·laborador J. Quero i Molares ha estat acreditat com a corresponent de « La Humanitat » a l'O.N.U. durant les sessions que es venen celebrant a París.

Ens creiem rellevats de parlar de la competència que té el nostre col·laborador en qüestions internacionals perquè és prou coneguda dels lectors i de tots els catalans. No dubtem que les seves cròniques seran seguides amb molt d'interès i que permetran conèixer, periòdicament, les incidències d'aquelles importants reunions internacionals.

Ens complaem iniciant avui aquesta col·laboració amb la primera crònica de la sèrie.

El Trocadero. Qui recorda, enmig d'aquesta barreja de races i de llengües, el petit recó de la bahia de Cadix que li ha donat el nom! El Trocadero, símbol de l'esperit liberal, que les tropes del duc d'Angulema ofegaren amb les armes després d'una noble resistència en 1823. La victòria que celebra el seu nom al turó de Chaillot resta oblidada. En nosaltres, però, s'ha desvetllat el record del passat. Com és de lluny el triomf de la reacció, que creia podria ofegar les llibertats dels pobles! Aviat se'n pendien els que havien

intervingut i Talleyrand podia escriure que « no he vist cap sobirà, ni cap ministre que, espantat de les conseqüències que ha de tenir a Espanya el sistema de govern seguit per Ferran VII, no es dolgui amargament que hagi pogut tornar a muntar sobre el tron, sense que Europa li hagués imposat la condició de donar als seus Estats unes institucions que estiguessin en harmonia amb les idees de l'època ». Paraules plenes d'actualitat. També Espanya viu ara d'espantades al món. Seguirà cega Europa?

Deixem la història i penetrem en « aquests murs consagrats a les maravelles », com diu la inscripció en lletres daurades i obra de Paul Valéry, que es troba a l'exterior de l'anomenada ala de París del Palau de Chaillot. Estem en territori internacional. Des dels grans finestrals de l'edifici es veu la Torre d'Efèl i el Camp de Març, tallat en l'horitzó per la silueta feixuga de l'Escola de Guerra. El deu de la guerra extén els seus dominis al voltant del palau de la pau. Simple coincidència o auguri? Davant nostre s'obrirà la tercera Assemblea de les Naciones Unides, sota la presidència del ministre argentí de negocis exteriors. Són les 15 hores i 20 minuts del dia 21 de setembre. A París s'han donat cita 58 Estats que gairebé cobreixen els

cinc continents i han trobat en el Teatre de Chaillot reserves llurs places.

L'AMBIENT DE LA REUNIO

Estem en una de les sales d'espectacles més harmonioses i esplèndides d'aquesta ciutat que com cap altre ha sabut expressar el goig de viure. L'ambient no és de festa. L'atmòsfera és densa. L'assassinat del comte Bernadotte plana damunt dels esperits dels reunits. No era representant de les N.U. a Palestina l'home que ha caigut, a les portes de Jerusalem, víctima de la passió política! Bo és que els homes que han de construir la pau sentin les amenaces de la guerra. D'aquestes es fa ressò la veu del President de la República francesa, en el discurs de salutació que adreça a les delegacions. No és una oració protocolària. És un parlament directe i sever, en el qual el primer magistrat de la Nació francesa posa de relleu la incapacitat dels països, les angúnies dels pobles i la fe dels homes en què solament « la llei internacional assegura la independència verdadera, la llibertat verdadera i la seguretat verdadera, de les nacions ». S'imposa, per tant, organitzar la força material i moral de les N.U., per tal de realitzar la pau, que el Sr. Auriol ha definit, amb una

imatge suggestiva, com « un gran acte de confiança i d'audàcia ». El Dr. Bramuglia, en respondre, parla eloqüentment de la pau, del dret i de la democràcia sense oblidar ni la veritat, ni la justícia, ni la llibertat. Un deure de cortesia el porta a elogiar França i París, en particular, però, en l'espontaneïtat de les paraules es reflecteix la sinceritat de la intenció. El discurs del ministre argentí situat entre l'al·locució, plena de força i de vitalitat, del President Auriol i l'homenatge serà i commogut del Secretari general de les N.U., Sr. Trygve Lie a la memòria del comte Folke Bernadotte, no tingué altra transcendència que la d'obrir el debat general de la tercera Assemblea de les N.U. Amunt el teló!

CATALANS, Recordeu aquests homes culpables de la monstruositat

Manuel González González. Gonzalo Calvo Conejo. Federico García Ribero. Fernando Giménez Saez. Rafael Latorre Rodas. José Irigoyen Torres.

QUE ES DISCUTEIX

El moment no és per a reverències, ni galanteries. El temps del famós Congrés de Viena, del qual deia un diplomàtic que « balla, però no camina », ha passat. Es troba en joc avui l'existència mateixa de les N.U. És un fet reconegut per tots que la seva acció internacional ha estat ineportant després que a San Francisco s'aprova la Carta de 26 de juny de 1945. La majoria dels membres ho creuen imputable a la posició adoptada per la URSS i aquesta i els seus amics estimen que és la conseqüència de la infidelitat de les altres nacions als principis internacionals. L'oposició es dibuixa a les primeres eleccions. A la presidència de l'Assamblea i de les sis comissions són elegits candidats de la majoria. En canvi en designar-se els set vice-presidents de l'Assamblea, la URSS, els EUA i Anglaterra obtenen el mateix nombre de vots, mentre que Polònia aconseguix el darrer lloc, seguint a Mèxic, i els dos primers són adjudicats a Xina i França.

En l'ordre del dia provisional de la reunió, el Secretari general ha anotat 48 qüestions diferents, que tracten des de la bomba atòmica fins al reglament de la caixa de pensions del personal de les N.U. i que seran discutides a la segona pàgina.